

Dikter. 5e samlingen

Lindman, Volmar,

81 A Br.

National Library
of Sweden

LINDMAN, V.

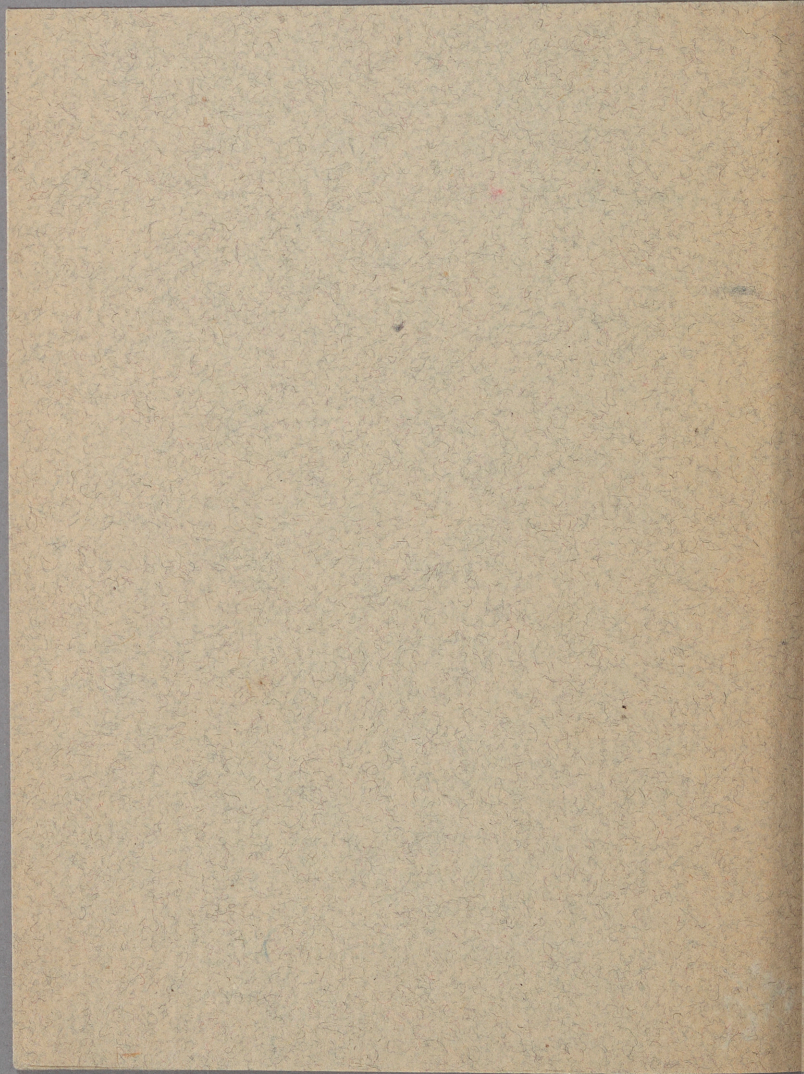
Dikter

Vitt. Li.

(Pv)

o

Helsingfors
1898

Sv. Saml
Vitt. Sv.
(B)

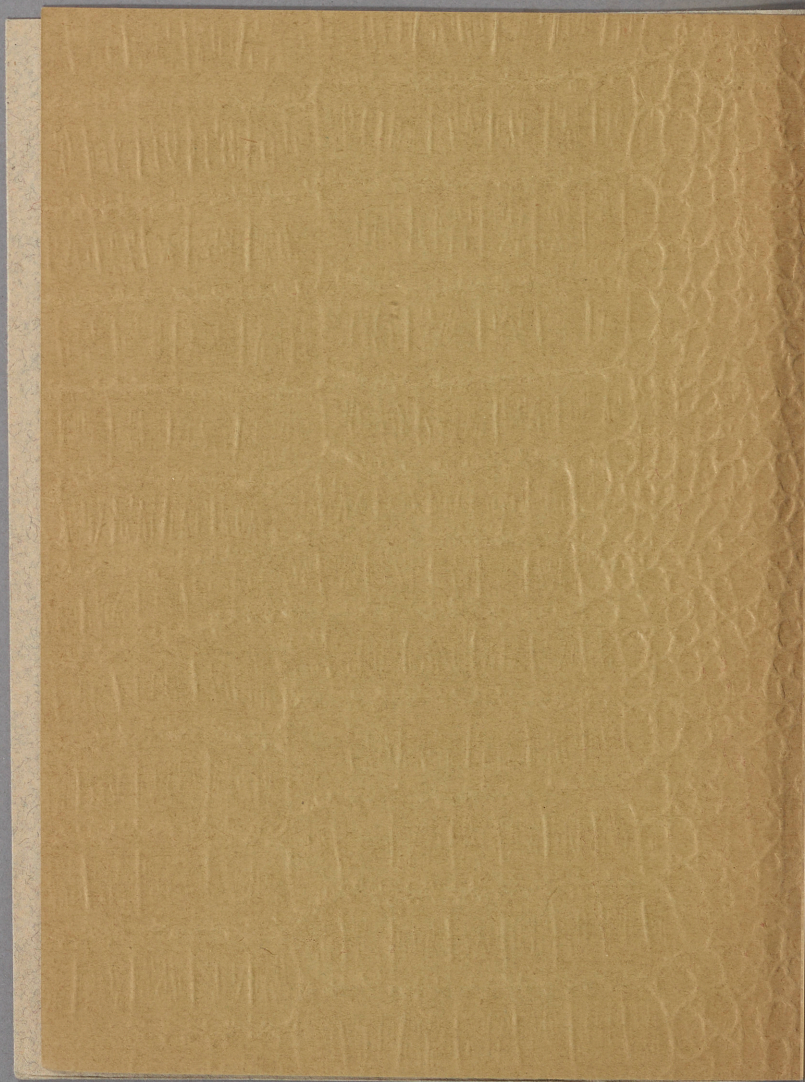
V. LINDMAN.

DIKTER

Pris 2 mk.

900
87.

DIKTER

AF

V. LINDMAN.

FEMTE SAMLINGEN.

HELSINGFORS

HUFVUDSTADSBLADETS NYA TRYCKERI.

1898.

DIKTER

V. LINEMAN

EMITZ SCHLICK

THE STANDARDS

OF THE AMERICAN SOCIETY OF MECHANICAL ENGINEERS

Ej vill jag söka härma siskans kvitter
och lärkans drill högt under himlens blå,
jag vill för den blott på min lyra slå,
som också trasten mins, där gömd han sitter.

Ej vill jag täfla med den praktmusik,
som stora andar bringa fram i världen;
jag älskar drömmen blott på hembygds vik
och aftonlugnet på den vida fjärden.

Mig tjusar lyckan i den hyddas famn,
där guldets sällan ler emot mitt öga,
och kärast är mig blicka mot det höga,
där tanken hylla får ett älskadt namn.

Et vil jeg sige til dig, min søn,
at jeg vil have dig til at være
en god og from mand, som
jeg vil have dig til at være.

Et vil jeg sige til dig, min søn,
at jeg vil have dig til at være
en god og from mand, som
jeg vil have dig til at være.

Et vil jeg sige til dig, min søn,
at jeg vil have dig til at være
en god og from mand, som
jeg vil have dig til at være.

Nederlag

Naturen och lifvet.

Namnen och titlar

Nederlag.

Matts Perssons Anna-Stina och herregårdens son
en dag hvarandra mötte alt invid byarån.

„God kväll“, hon neg så sirligt och ros på
kinder brann.

„God afton, flicka lilla“, till hälsning sade han.

Och blyg hon ville gånga alt vidare dit hän,
där far och moder henne förväntat längesen.

Men ungersvennen hade ren hennes hand i sin
och sporde henne ifrigt: „Säg, vill du blifva
min?“

Din kind är ren och fager, din mun ett smult-
ronpar.

En kyss för gammal vänskap! Hvad den skall
smaka rar.“

„Nej,“ fick han tvärt tillbaka, „jag fångas ej så lätt,
mitt hjärta och mitt löfte jag ren en annan gett.

Sen Kalle värneplikten har fullgjort som en man
han söker upp sin Anna och kyssen, den får h a n.

För resten skall jag säga, det har min mor mig lärt,
att med de bålde herrar det ej är mycket värdt.

De tro sin snara säker hvarhålst de gillra den,
men fattigmannens heder tar af dem segern än“.

Så sade hon och svunnen bland gröna snår
hon var,
men stolte riddarn länge än stod på stället kvar.

Visst skar det in i själen hans första nederlag;
han gaf sig dock den trösten: „Hon ger sig
nog en dag“.

Hvar tar han all sin glädje från?

Han sitter liten fågel
i furans famn på stormigt skär
och sjunger nöjd och sorgefri,
alt medan jag är stum och tvär.

Hur skall jag detta fatta?
Hvar tar han all sin glädje från?
Är det en konst, som han blott lärt?
Är det måntro ett högre lån?

Han får ju flitigt streta
för livvets nödtorft såsom jag,
och farorna, jag fasar för,
ock vänta honom hvarje dag.

Och ännu mer: helt bräckligt
hans bo är redt af ler och strå,
då mitt är fast som klippans vägg,
för stormen värdt att fresta på.

Längtan till landet.

☞ Du söker din njutning, trefnad och fröjd
i ansade parker vid bräddade bord,
musikens jublande toner. —

Jag längtar som fågeln i drufvornas land
långt bort till den karga, men vänsälla strand,
där minnena fläta sin älskliga krans
vid vågornas dans

Där finner tanken den trygghet försann,
som ej en stormvind mer rubba kan
i solljusa sommartider —
där får jag begrunda hvad bäst jag har lärt,
det alt jag vill akta dyrbart och kärt,
där får jag se ned på ett stycke natur,
ej fångslad i bur.

Du barn af stadslifvets villande flärd
fly bort för en tid från den tröttande värld,
från vimlet där ute —
o, flykta som fågeln från drufvornas land
till minnenas älskade, vinkande strand,
där ringaste väsen gladt hälsar sin vän:
„Välkommen igen!“

Sabbat.

Det ringer till sabbat.
De välkända ljuden,
som stämde till andakt det sorglösa sinnet
i barndomsdar,
de tala som förr om den evige guden.

Det ringer till sabbat.
Förgät då i grunden
det skenfagra glitter dig tiden vill bjuda
och flykta till den,
som gifvit dig det, som ej föds blott för stunden.

Det ringer till sabbat.
Ej honom du finner

blott där under höga och mäktiga hvalfven
i tempelsal;
hvar telning, hvar kryp om hans allmakt dig
minner

Det ringer till sabbat.
I grönklädda skogen
vid fåglarnas sånger från fjärran och nära,
vid vågens brus
svär honom att älska, att bli honom trogen.

Skärgårdsfiskaren.

Du sett honom där på hans hembygds strand.
Hans resliga hållning, hans härdade drag
de buro vittne om raska tag
med skot och vanter i stormars brand.

Sen möttes ni åter i stadens larm.
Han stod på sitt däck som en kung så båld,
hvar fisketunna han fick försåld
rent gjorde honom om hjärtat varm.

Och var det under, den slöt en skatt,
hans vinterbärgning i menförstid,
hans segerbyte från manlig strid,
hans lön för mödor i köld och natt.

Och frågar du nu hvem jag syftar på?
Jo, skärgårdsfiskaren, hafvets son,
som ser på alt pjunk med spott och hån,
men eger en hand dock trofast som få.

Du barn af stadslifvets brus och flärd
ett högt hurra för vår svenska ätt,
för skärgårdsfiskarn, som vet att rätt
ge mandom hälgd inför trångsint värld.

Godnatt!

Godnatt!

Nyss sista vågen mot stranden slog
och sista kvittret i skogen dog;
men lifvet igen
föds med morgonen.

Godnatt!

Den tår, som brännande ögat bar,
ren drömmens genie torkat har,
och hjärtat som kved
nu har vunnit fred.

Godnatt!

Små knubbiga armar fallit ner
mot hvita kudden, så ljuft hon ler.

Njut! Världens villa
ej stör dig lilla.

Godnatt!

Se månen dalar vid skogens bryn.
Reflexerna hviska dock än från skyn:
„Snart solen, min vän,
bådar morgonen.“

Lif i natten.

Då solen sjunkit, kvällens skymning faller
kring dalars fågring, skogars gröna galler,
då sista kåren fjärdens yta fårar,
i ängens blommor dallra silfvertårar,
då dagens kraf arbetarn ända hunnit
och hvilans sötma efter striden vunnit,
då skärgårdsmön i sången glädje finner
och ljuft ett tonsvall till ditt öra hinner,
då genom tystnan skällans ljud dig väcker,
säg mig om död du kring dig då upptäcker?
Den prakt, som brokig fylde dagens stunder
kan växla snart, kan också helt gå under,
men lifvet, vet, det dör ej bort med ljuset
och andens vägar famla ej i gruset.

Flyktande skyar.

På aftonhimlen skönjdes skyar många,
orubbliga de tyktes för min syn,
men bäst jag sökte dem med blicken fånga
de svunno en och en vid skogens bryn.

Snart blott en enda färgton ögat smekte
och här och där en vänlig stjärnas ljus,
och enslig våg med klippan sömnigt lekte
tills den fått ro, förbi var vindens sus,

Du mins ju fröjderna i barndomsåren?
Säg var du ej med kärlek fäst vid dem?
Men bäst du gladdes föll från ögat tåren,
och fjärran slets du från ett älskadt hem.

Sen tyngde allvaret på mannens sinne;
men ock en ljusglimt genom dunklet bröt,
ty någon gång ett längst förbleknadt minne
lät än dig slumra trygg i moderssköt.

Du är mig så kär!

 , du är mig så kär, så oändligt kär!
Ej därför att ros du på kinden bär,
ej därför att sol ur ditt öga ler,
att hjärtat, hjärtat i yppig barm
en känsla egnar hvar glömd och arm,
men därför, att du med förståelse ser
på den om din rikdom; din kärlek ber.
O, så låt då det hopp, som fick kraft just af dig,
bli värlighet här på min ensliga stig!
Vet, jag vill reda ett bo långt från äflan och strid
under furornas hvalf, invid speglande fjärd
— och, du goda, du vill ju försaka en värld
af beundran och flärd och där dela min frid?

Domnande vågor.

Som vinddrifne seglarn
de längta till strand;
mot stormar, som ryta,
de fastare knyta
de enande band.

Då kvällsolen dalat
vid hemskogens bryn
och kvittren förtona
i furornas krona
och natt famnar skyn,

Vid grönklädda hållar
de domna helt tyst,

den härliga friden,
så sällspord i tiden,
de vilsna har kyst.

På villande stigar
du ilar framåt,
och glädje och strider
och grafven omsider
ses teckna din stråt.

Då kvällsolen skymmer
och dagen är all,
du somnar så stilla
från världslivets villa,
så nöjd med ditt kall.

På ljushöljda stigar
till lycka och frid
du lyftes af anden,
som frigör från banden,
från stormar och strid.

Tankar.

ch är du än aldrig så tung till ditt sinne,
då lifvet blott motgång dig bjöd,
en smekning helt lätt af den älskades hand
skall bryta de tryckande band.

Och dröjer du ensam i torftiga tjället
med tanken i minnenas värld,
det bästa af dem — af din barndomsvår
skall föda och torcka din tår.

Och söker du tränga i framtidens dunkel
med hoppet som ledsven och stöd,
det sviker, om ej i ditt inre du har
en smula själfständighet kvar.

Till hafvet.

Du skumhöljda haf med din mäktiga sång
du tjsat mitt sinne mång' tusende gång,
och vågornas svall emot klippornas barm,
dess kyliga famntag mig gjort helt varm.

Hvad kände jag då, som så helt mig betog,
som gjorde, att hjärtat alt snabbare slog?
Min ringhet inför dig, du väldige drott,
som tusendens tårar i grund försmått?

Som brutit ned hinder, dem snillet har bygt,
och flyktat tillbaka helt fogligt och skygt,
som odlarens möda belönat med hån,
kallt sett på hans jämmer helt långtifrån?

Hvad vet jag, som mäter blott stunden som går,
som knappast mig själf, mina dater förstår,
som glömmer — för skenet — alt ädelt och stort
och väljer just det jag förakta bort.

Alt stort — och just detta hos dig dock det var,
som bort mina tankar från trångsynthet bar,
där hördes i bruset ett språk, som helt visst
bar vittne om annat än nöd och brist.

Du skumhöljda haf med din mäktiga sång,
hur, hur du mig tjusat mång' tusende gång,
hur, hur du mig räkt på den häcklande strand,
fast omild, till trygghet en trofast hand.

Du famnat min julles glättade bog,
ditt stänk mina kinder hvar feber förtog,
din vind göt in lifslust i själ och i barm,
jag kände mig åter så ung, så varm.

Haf tack, ur min hågkomst ej brådt du förgår,
och mäktige! nu jag ditt valspråk förstår:
„Når lugnt jag ej målet på hemtorfvans strand,
välan — jag skall segra i stormars brand!“

— • • —

Ljusning.

Hur än bland lifvets villor och flärd,
i bullrande värld
du fången hvilar
med tanken fjärran från barnatro,
den enkla ro
med minnets fläktar emot dig ilar,

Skall visst du vakna igen en gång
vid julesång
i tempelsalar.
Den tolkar flyktade vårars frid,
den sälla tid,
då tvång ej än ur ditt hjärta talar.

Och se, det ljusnar på dunkel stig
för dig och mig,
för alla, alla,
som fångna famla bland villor och flärd
i bullrande värld
och glömt att gifvarn af alt åkalla.

Den tysta kraften.

Du yfs öfver visdom och snille, än mer
och väntar dig lofpris för minsta mandater,
du reser palats och du kullstörtar stater —
och massan förbryllad sin hjälte tillber.

Så smekes din kind af allhärjaren kall,
din tanke förvirras och lifskraften domnar;
och bort från din gärning för alltid du somnar,
tre skoflar — och vännerna fullgjort sitt kall.

Stor lycka, om världen, sen bort du har gått,
ditt minne bevarar och hvad du har danat,
för nyckfulla strömningar, förr än du anat,
kanhända ditt värk ock i glömska förgått.

Du skapelsens herre, det gifs dock en kraft,
som värkar så länge, som stoftet bär former,
som följer en osynlig danares normer
och aldrig en tanke för vinning än haft.

Du skådat dess yttring, den pryder hvar vår,
den blomsterströr moar och ängar och dalar,
den hinner ditt öra ur skogarnas salar,
den torkar så sällsamt ur ögat dess tår.

Och minst du det anar, i gyllene skrud
stå åkrarnas tegar och hviska sitt: „bärga!
Ej frostén kan längre din rikedom härja“.
Då tackar i bön du din Herre och Gud.

Så höstas det städse på sjö och på strand
med noten och skäran af flitiga händer,
i spiseln sin brasa helt lycklig man tänder
och sjunker i drömmar vid kolnande brand.

Men helt du förgäter den skapande kraft,
som gaf dig alt detta, beredde din lycka,

dess värk du helt kallt i atomer kan stycka,
förutan en tanke, att lif det har haft.

Och dock, där du multnar till stoft i din graf
de glömda sin hyllning förtryckaren bära,
och sommarens vingade skaror din ära
förkunna långt ut öfver skummande haf.

Ut!

Då sommarn vaknar med blomklädd strand,
med vinkande böljors skara,
hur skönt att slita hvar't pliktens band,
att låta mödorna fara.

Hur ljuft att fly till sin kära båt
i glada vännernas vimmel,
att trotsa lurande Rans försåt,
att le mot en klarblå himmel.

Ut dit, där skummet kring stäfven yr
på vida, svallande vatten,
ren ny en morgon i öster gryr,
besegrad, flyktad är natten.

Se seglen svälla för fulla tag,
det spänner, hviner i tågen,
friskt klingar skrattet från muntert lag,
ty frihet leker i hågen.

Det trånga, bundna, som lifvet gaf
i hemmets välkända gömma,
ej möter ute på ändlöst haf,
där aldrig lidelser strömma.

Här vidgas blicken, här danas mod,
här domna pjunket och flärden,
småsinnet borddör som ej det stod
att spåra längre i världen.

Då sommarn vaknar med blomklädd strand,
med vinkande böljors skara,
hur skönt att slita hvart pliktens band,
att låta mödorna fara.

Sympati.

Med kännaremin du ordar
om kärlek. Hvad är det väl?
Ett hjärtats svall i ditt inre,
en nyck af din fångna själ?

Två individer sig sluta
endräktigt i samfäldt bo,
och lösen är lifvets lycka,
dess insegel hopp och tro.

Så kasta två bruna ögon
en blick inom hemmets sfär
och rosen på skära kinden
en hviskning om blomstring bär.

I hast blir ditt öga vaket,
du mäter med stränga mått
och finner till namnlös häpnad,
att ej du ditt väl förstått.

I hjärtat en känsla gjutes
med försmak af törnen i;
men världen dömer på sitt sätt
och nämner den sympati.

Ljusets seger.

Från mörker fram till ljus! vår lösen är,
och ej så svart och dyster gifs en natt,
att ej en morgon oss sin ljusning bär
med segerns tecken på sitt änne satt.

Nyss du med jubel hyllade det namn,
som öppnat väg för bildning, mänskorätt,
som äradt, aktadt i historiens famn
sin öfverman ej än i tiden sett.

Det mörker, som kring folken blytungt låg,
den ^{store} Gustaf Adolf bröt med makt,
och ljusets breda, varma, rika våg
har sedan dess till segrar segrar lagt.

Nu sveper skymning tung kring vintrig pol,
den mörkaste bland dagar gör sin rund;
men töcknet vika skall och vårens sol
med sina strålar båda segerns stund.

Och första strålen ljus ger julens fest,
den tränger djupt, djupt in hos hög och låg,
än mer: dess skapare blir själf din gäst,
han, som han dämpa storm kring vredgad våg.

Det ok, som mänskligheten tynger ner,
af honom lyftes bort, vår stig blir klar,
och natt och död ha intet välde mer,
blott honom här du till din ledsven tar.

Då nu han klappar på din dörr, låt opp!
Och där blir ljust som uti barnets själ,
och i ditt bröst gjuts kärlek, tro och hopp,
att högre makter värka för ditt väl.

Och årets möda, ja, en lefnad lång
af sorg och strider byts i hast i frid,
och glad du ler vid barnens jubelsång
tillbaka mot din egen barndomstid.

Död och lif.

Man vill se död i naturens famn,
då drifvan breder sin mantel ut,
köld hviskar ren vinterns blotta namn,
en köld, som talar om alltings slut.

Och dock, då solen tändes i sky,
då månen klär sig i skönsta dräkt,
hur alla tankar på döden fly,
hur alt ånyo till lif syns väkt!

Det är ej död, om ett väsen går
till vinterro efter fullgjord id,
det är ej död, att en höst, en vår,
en sommarglädje har mätt sin tid.

Ej är det död, att en vän, som här
ditt hjärtas varmaste hyllning fått,
mer knappast kvar i ditt minne är,
sen till det tysta hans stigar gått.

Död är blott det, att i själfvisk tro
på egen storhet och makt och kraft
sig sluta in i ett bräckligt bo
och le åt den, som det sämre haft.

Och död förvisso det är också
att bana väg för sig ensam blott,
fast tusenden i det mörker gå,
som ej en glimt än af ljuset fått.

Det fria ordet.

Det skapats ej att tvina bort
i trånga band,
det gafs åt fria väsen
i fria land.

Det gafs att ljuset sprida ut
i natt och strid,
det gafs att bana vägen
för lugn och frid.

Hvart stoftets barn, hur ringa än,
till det har rätt,
så sant vi alla höra
till samma ätt.

Det är den fyr på stormig stråt,
som vägen vet,
det är den kraft ej känner
till själfviskhet.

Det är den makt, som öppna kan
hvar slöjad blick,
och mer än mången skiparn
af rätt och skick.

Ty ur dess inre ljuder jämt
det dyra bud:
Laglydnad, kärlek, frihet
till tron på Gud.

Sveket.

Du glädjedrucken himlens skönhet tömmer
uti två kvinnoögon, kanske drömmar
om salig hvila vid ett trofast bröst
i storm och höst;

Med varm förtröstan ut din hand du räcker
att knyta banden, dem ej tiden bräcker,
att vinna vännen, som i lust och nöd
förblir ditt stöd;

I luftigt bankhvalf mer och mer du hopar
och fröjdas i dit sinne, då man ropar,
att du, tack vare flit, blef dock en man
som ingen ann';

Du knogar dagen om, uppoffrar nätter
på ärans stråt och nya lagrar sätter
till vunnet arf, och växer jättestor
förr'n knapt du tror;

Då smyger sig en liten, liten en
och rycker, om ock blott den minsta sten
ifrån det bålverk, som en värld bedårat,
du ler däråt och håller modigt ut
på kämpastråten, men du ser till slut,
att krypet dig förintat, dödligt sårat.

Och detta kryp, som så ditt värk förstör,
århundradens bedrift tillintetgör,
bär namnet svek; uti dess tusen skiften
det grumlar himlen på din lyckas stig,
det sveper öfver riken brand och krig
som blott på lek och jublar högt vid griften.

Det smyger sig på hjärtan, som i tro
och enighet ha redt ett fridsamt bo,
där solen lyste än i kvällen sena;

i tjufvahamn det bryter lås af stål,
och aldrig på sin stråt de band det tål,
som ädla tankar till ett helt förena.

Det nalkas dig också i helig skrud
och talar vackert om den vigda brud,
som för ditt väl bar smälek, död och pina;
men skåda blott det på dess återtåg,
du skall då spörja hvar dess styrka låg:
den fale ses mot tomma intet grina.

I sommarro.

Hvad fröjd, hvad jubel ur skog och dal,
hvad härligt glitter på vågen —
man glömmet vinter med snö och höst
med trånfull längtan i hågen.

Man glömmet smärtan, som än helt nyss
på ungdomsfriskheten tärde,
man glömmet rösten, oss skänka bjöd
åt lifvets allvar dess värde.

På drömmens vingar man flyr en gång
igen till oskuldens näste,
där i en moders, en faders hägn
man har sin trygghet, sitt fäste.

Man blickar in i det tjäll, där hon
med späda älsklingen leker,
och omedvetet igen som då
de kära dragen man smeker.

Man rider stolt på en faders knä
att guld med rykte förena,
man lyss med andakt till ord som de:
„Ditt land i ärbarhet tjäna!“

Och skolans stig är så lätt att gå,
då fliten följer i spåren,
så glad man väntar sin mödas lön,
då sommarn föds efter våren.

Här slutar drömmen. Vid minnets graf
sen gjutes tårarnas flöde,
där under slumrar hvad kärt man ägt,
en hyllning därför de döde.

Så mötes blicken af sommarprakt
och jubel hinner vårt öra;
håll in med tanken på dag, som flytt,
låt bli att friden förgöra!

Och smärtan glömmes, som än helt nyss
på ungdomsfriskheten tärde,
man glömmes rösten, oss skänka bjöd
åt lifvets allvar dess värde.

Det gamla och det nya.

Det var en kväll, en sommarkväll,
då solen sjönk i vågen
och ungmön vände till sitt tjäll
så glad, förnöjd i hågen.

Hon sett om sina kossor små
i gröna beteshagen,
bevittnat något där också,
det skönjdes nog i dragen.

Vid grinden mötte hon sin vän.
Sin stäfva ned hon lade
och innan Kalle hälsat än
med stämma fast hon sade :

„Nu bort all tvekan, gods och guld
få gärna för mig vika,
vår framtid är emot oss huld
och därför ä' vi rika.“

Det där han först ej rätt förstod,
men snart hans tvekan flydde,
hon delade den visdom god,
åt honom gåtan tydde:

„I kväll, då jag hann skogens bryn
så när mitt hjärta stannat,
där mötte mig en sällsam syn,
kan den jag kalla annat.

Jag hörde ur dess gröna famn
en röst lik stormens brusning
mig kalla, nämna högt vid namn,
och så blott trädens susning.

Jag stannade och tänkte så:
det var en drömbild bara,
då sågs en gubbe mot mig gå,
han började förklara:

'Jag är den tid, som bäddats ner
i jordens stilla gömma —
en tår — och ingen mins mig mer,
man må mig gärna glömma.

Jag ej förstod mitt eget väl
och andras mig ej rörde,
dock, Gud gaf frid min mörka själ
och till sin fröjd mig förde.

Du är den tid, som komma skall
med blicken ljus på lifvet,
då mången boja brister all,
det är så föreskrifvet.

Ty Han, som med sitt varde blef
långt mer än här du fattar,
i själens djup den visdom skref,
som först en framtid skattar.

Förstår du hvad jag syftar på?
Jo, lyckan att få lära,
få del utaf Hans värk också,
i det Hans storhet ära.

Ty om en främling här du går
bland lifvets skönsta under,
du ej helt visst den makt förstår,
som döljer sig därunder.'

Han flydde. Ensam stod jag kvar
i stilla aftontimma,
så hof jag upp min blick, så klar
jag såg en stjärna glimma.

Det var Ditt öga, som såg ned
på lifvet, mig och alla,
som vittne bar om evig fred
åt dem, som Dig åkalla.“

Hon slöt, så såg hon upp igen
emot två ögon klara.
„Hvad vi i skolan lært, min vän,
skall städs vår rikdom vara.“

Godnatt!

 Godnatt, du lilla!

Ej någon villa
din slummer stör,

ty egen moder vid vaggan dröjer,
sin bön för barnet till himlen höjer,
och ängeln sköna för barnet vakar,
att ej det drömmarnas fröjd försakar.

Godnatt, du lilla!
Som fågeln drilla
i morgonstund!

Guds sköna dag vill dig älska lära
alt, alt, som bragtes till skaparns ära,
hvert strå, hvar blomma i dalens gömma,
hvert kryp, som världen så lätt vill glömma.

Godnatt, du späda!

O, lär att träda

i flitens spår.

För faders möda, för moders vaka
gif kärlek, trohet och hägn tillbaka,
och Gud, som hafver små barnen kära,
du också bringar din tack och ära.

Lifvet?

Ej är det lif blott det, att man är till,
nej lif är det, att veta hvad man vill,
att utan tvekan, om ock steg för steg,
sig närma målet på all sannings väg.

Minnena.

De komma som det goda ej du väntat
de vackra minnena från flydda dar,
då sol var alt och vår, då själf du var
för barndomshemmet, på hvars dörr ej gläntat
den strid dig förestod, en stråle klar.

Ja, hur de grafvats än i tid, som lider
hän mot det mål, som är hvart stoftbarns lott,
de mötas sist dock kring det örngått,
där trötta hufvut lagts till ro omsider,
sen du fått nog af det ett lif bestått.

Liten vän!

Liten vän med hem och bröd,
faders hägn och moders vaka,
gif den arma gladt ditt stöd,
som får ofta alt försaka:

Djuret, som så hastigt glöms
för det egna jagets äflan,
som till plågor, trældom döms
under mänsklig strid och täflan.

„Jag är svag“, se där ditt svar,
„ej jag mäktar mot försåten.“
Men du ju ett hjärta har,
som kan leda dig på stråten.

Lyssna till dess vackra bud,
lär att älska alt och alla,
som fått lifvets skatt af Gud,
då du segra skall, ej falla.

Döm ej!

Döm ej!

Där bor på djupet af hvar mänskobarm
det ädlas frö, en känsla rik och varm,
ett frö, som spira skall till blom en gång,
sen det har löst sitt tvång.

Sippan.

Du hade bådadt sol och vår
och slut på tvång i vinterdar,
du hade tänkt hur sällt det var
att drömma långt från strid och tår.

Nu är den ljufva våren här
och solig glimt hvart öga bär,
men du är vissnad — dock, din lott
var skön — du våren båda fått.

Hvi detta grubbel?

Så mycken skönhet! Sol och doft och sång!
I hvarje blomkalk dallrar glädjetåren.
Blott du går nedtyngd fram med afmätt gång
och söker spåra vinter än i våren.

Hvi detta grubbel? Lär af lärkans drill
och vågens svall, att sällhet lifvet gömmer,
att man kan vara lycklig, om man vill,
om ej sin uppgift man i tiden glömmar.

Finlands barn till småfåglarna.

·**I** vingade gäster från fjärran land
välkomna till Norden igen
med hälsning om vårsol kring sjö och strand,
om frigjorda böljor och lösta band,
som fjättrade nyss oss än.

Nu tonar här åter er glada sång
vi saknat i vintertid,
den manar oss ut från mörker och tvång
till lekar och gamman Guds dag så lång
i helga naturens frid.

Den lär oss att söka er älska så
som skaparen älskar er,

att städse skydda de ringa och små,
att med vårt exempel den föregå,
som Gud ej i skapelsen ser.

Så vilja vi alla i enigt lag
gå att bryta ned våldets band
och ur det lilla vi mäktat i dag
skall visst, om ock först i en morgondag,
välsignelse gro för vårt land.

Den sanna kärleken.

Säg ej, att kärleken förgår med åren,
att den är graflagd långt förr'n silfverhåren
din hjässa kranza och din blick helt slö
går famlande bland lifvets vintersnö.

Såg du en moders ögon, då de logo
emot de små, vid hennes sida togo
de sista ord som arf, hon hviska hann
förr'n hennes själ sitt ursprung återfann?

Hvad tände solen här i dödsminuten,
hvad öppnade den mun, som ren var sluten
till tystnad för en ändlös evighet?
Jo, kärleken! Vill väl du neka det?

Ja, kärleken det var, den sanna, rena,
som lifvet kan med evigheten ena.
O, säg då ej, att den ej mer består,
sen graflagd är en gång din ungdomsvår.

Mänskolott.

Hvar gång jag vandrat öfver vigda mullen
och sett ett grafkors lutande mot kullen,
därunder stoftet af den döde gömts,
hvars namn i guld en gång så prydligt lekte,
hvars bleka kind en maka tårögd smekte,
jag sport: „Har redan han af världen glömts?“

Visst var det saknaden, som reste vården
på fridlyst ort, på hälga kyrkogården,
visst stod hon lutad där till kvällen sen
och sväljde smärtan ned med tårars salta
och kände svedan i sitt unga hjärta
af att hon lämnats, lämnats ensam ren.

Och nu — hvar är väl hon? För länge sedan
hon blef slafvinna uti sin tillbedjan
af tvänne stora, bruna ögons par,
och kullen där, som sluter trygt den döde,
för henne gärna får förblifva öde,
ej mer hon mins hur hennes alt han var.

Men då jag vandrar öfver vigda mullen
och ser ett grafkors lutande mot kullen,
jag måste tänka: „Se din lott, mitt jag:
att kämpa, lida, stundens kärlek vinna
och sedan så förglömd ur tiden svinna
som om man aldrig ens där haft sin dag“.

1870
The first of the year
was a very dry one
and the crops were
very poor. The
winter was also
very cold and
the snow was
very deep.

The second of the year
was a very wet one
and the crops were
very good. The
winter was also
very mild and
the snow was
very light.

The third of the year
was a very dry one
and the crops were
very poor. The
winter was also
very cold and
the snow was
very deep.

Vid särskilda tillfällen.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Till Zachris Topelius.

18¹⁴|97.

(Uppläst af förf. å Björkudden.)

Kall ligger drifvan öfver sjö och strand,
förstummad sången är, vårt bröst i brand
så ofta tändt i ljusa sommarstunder,
dock, Han, som födt i dagen större under,
vårt bästa vill, vår längtan fullt förstår,
skall bringa än en dag oss sol och vår.

Du åldrige med snö i lockars prakt,
med hjärtat rikt på kärleks starka makt
tag mot den hyllning här jag enkelt bringar,

från hundramila bygd den hit sig svingar
till detta fridens hem, det lugna bo,
där skalden njuter säll sin aftonro.

Den gömmer fåglaskarans ringa lön
för huld och hägn och Finlands barns bön
om evigt väl åt dig, den kända, kära,
de vilja så dig än en gång få ära
för alt hvad ädelt du omkring dig sått,
en sådd, som mognat, ej till spillo gått.

De vilja bringa dig i aftonväkt
från sommargröna lunder än en fläkt,
där leken sorglös går i oskuldstider,
de önska, att du fjärran från de strider,
som grumla, härja, lycklig, säll må gå
och att du kärleks bästa lön må få.

Till Z. Topelius.

(Januari 1898.)

Såsom ett eko af det hyllningsjubel
från när och fjärran nyss ditt hem har nått,
du, som ditt fosterland så högt har älskat,
ett föredöme för ditt folk har stått,
tag än en hyllning, djupt ur hjärtat sprungen
den söker dig, den ädle skaldekungen.

Den nalkas ej med rika blomsterhåfvor,
som i sin prakt förvissna dock en gång,
den kommer som en bön till ljusets fader,
att han din afton göre säll och lång,
att med sin kärlek rikt han dig må löna
för alt det sanna du oss skänkt och sköna.

Sorg.

I anledning af Z. Topelius' frånfälle ¹²/₃ 1898.

Hon trädt ur bojan solen mild och klar
att båda lif på nytt med vårens dar
kring än af drifvor klädda fält och ängar,
nytt lif åt blommorna på tufvesängar.

Det strålar solljus, nordens fåglar små
ur sina bon med glada kvitter gå,
de veta, att den långa vinternöden,
för dem är slut, de undgått hungersdöden.

Men snart i kvittret allvar blandar sig,
det är som något kom på deras stig
och störde glädjen, som så fast de trodde
omkring dem nu helt ren, ogrumlad bodde.

Och saknad gjutes in i mänskobröst,
trots ljusets gryning skådar man ock höst,
trots budskapet om blomning, frid och lycka
dock allvarstankar på vårt sinne trycka.

Ty han, som med sin saga och sin sång
oss tjusat har så mången, mången gång,
som lärde oss, att kärleken, ej striden
vår lycka danar, gått från oss ur tiden.

Han gått att njuta af en evig vår,
af sol, som aldrig mer till hvila går,
af fröjd, som aldrig någon smärta hinner,
en fröjd, som blott den ädle kämpen vinner.

O, sof i frid du fridens bäste tolk,
välsignad kärleksfullt utaf ditt folk
du skänkt så mycket skönt i värk och lära.
Det genom seklerna ditt lof skall bära.

En skål.

Jag höjer mitt glas
för hvar ädel känsla i människobröst,
för hvar ömmande tår,
för hvar hägnande hand,
för hvar trofast vänskaps oslitliga band.

Jag höjer mitt glas
för den blick, som ej ljög, då den log helt varm,
för den rike, som vill
vid sitt bräddade bord
ock samla de ringa, de glömda på jord.

Och jag dricker ut
för rättvisans seger kring skapelsens rund,
för den gryende väkt,
för den lyckliga tid,
då alt är på jorden blott kärlek och frid.

Skål för kvinnan.

Vid kollationen efter Helsingfors Djurskyddsförenings
årsmöte 27/5 1898.

Mitt glas jag höja vill för den, som var
vårt bästa stöd i svunna vårsolsdar,
för den, som ej ifrån vår sida vek
fast lyktad långt var ren all barnalek,

för den, som, hvart ditt öga blicka må,
ett fridens väsen hägnande skall stå
och gjuta ljuset af sitt hjärtas skatt
djupt in bland armod, lidande och natt.

Min skål för kvinnan, för alt godt och stort
hon kärleksfullt för mänskligheten gjort,
min skål för alt hvad hon i rikligt mått
för bortglömd djurvärld värka har förstått.

Min skål för henne och för det hon bäst
på djupet där utaf sitt väsen fäst:
att söka värka för den harmoni
dock sist vårt lifs välsignelse skall bli.

Prolog

vid festen till förmån för djurskyddsarbetet i Finland
å Mänttä bruk den 4 juli 1896.

Det var en härlig, solljus sommarkväll.
Jag satt vid fönstret till det lilla tjäll,
där jag sökt ro från stadens flärd och strider.
Framför mig låg en tafla stor och rik,
och rundt kring mig den skönaste musik,
den skönaste helt visst för alla tider.

Du känner taflan, danad af den hand,
som leder än i dag hvart folk, hvart land
och genom just sitt värk till hjärtan talar.
Du hört musiken mången, mången gång:
Småfåglaskarans enkla, friska sång,
som tonar mot dig ifrån skog och dalar.

Och frid jag fann, mitt inre blef så varmt.
Var detta land, mitt fosterland, väl armt,
fast söderns prakt ej pryda fick dess stränder?
Och detta folk, som med en kraft af stål
sig brutit fram alt närmre mot sitt mål,
var det ej aktning värdt i alla länder?

Jag sökte svaret ej, det skrifvet var
där utanför, det stod orubbligt kvar
på häfdens blad till Finlands pris och heder.
En fråga lekte dock än i min håg,
jag vill den sända nu kring strand och våg:
„Säg, hvilken fröjd du skogens små bereder?“

Jag menar dessa små i tusental,
som hasta lyckliga till skog och dal,
då drifvan smultit, det blir varmt i norden,
som bygga bo i furans gröna famn,
som bringa mer än du, trots börd och namn,
den högstes frid, välsignelse på jorden?

Ger du dem kärlek, ger du hägn och bröd,
då faran, hungern hota med sin död?

Ger du dem lön för sångens makt den stora?
Nej, låt mig svara, otack bringas dem,
och dina barn sköfla deras hem;
du tanklöst ser hur de sitt allt förlora.

Med deras blod besudlar du den hand,
som skänktes dig att knyta vänskapsband;
din vackra uppgift så ett brott är vorden;
för flärdens skull du sliter mor och far
från späda ungen, bort från honom tar
det käraste han ägt på hela jorden.

Men då du själf i nöd och armod går,
och ej en ljusning för ditt öga står,
så lätt, så grymt du vill din nästa klandra.
Det är ju klart att du bör bistånd få,
då ej din kraft till själfhjälps kan förslå.
Har du då rätt att söka hägn af andra?

Nej, ej du har det, innan själf du lärt,
att hvarje väsens lif är mera värdt
än att af mänskan tanklöst, hjärtlöst härjas;

så länge du vill fly till våld och list,
du utan klagan pröfve nöd och brist,
då deras band omkring dig stålfast snärjas.

Men vill du skänka alt på jorden rätt
att njuta af de håfvor skaparn gett,
vill du i kärlek dina stigar vandra,
då må, närhålst din dag blir mindre ljus,
du fly från livvets sorg och larm och brus
att hämta tröst, att hämta stöd af andra.

Prolog

vid en soiré, anordnad af Helsingfors Djurskyddsförening och föreningen Djurvännerna i Helsingfors den 8 april 1894.

Högt öfver furors toppar reser bärget
sin kala hjässa, stekt af solens brand,
och blickar stumt långt ut kring vida fjärdar,
där vågen rullar hän mot blomklädd strand.

Ren så det stått Gud vet hur många sekler
orubbligt, härdadt mot all storm, all strid,
men också städse lika omottagligt
för skönheten uti dess dalars frid.

Hvad rörde jätten häller krypens äflan,
hvad fröjder, känslor där hos lif så kort,

att knappast danadt ren det vissnadt sjunkit
och spårlöst svunnit utur tiden bort.

Orubbligt stod det, grå graniten rotats
djupt, djupt i jordens längst fördolda famn,
men strömningarna, som där nere gingo
det kände ej, för dem ej hade namn.

Så var det i sin storhet hjälplöst ringa,
trots all sin kraft det valt pygméens lott,
och dock blef det ock till af ändlös kärlek,
men denna gärd det hade missförstått.

I dalens sköte gröna furor stodo,
de logo friska än i kulen höst,
och då den trötte vandrarn sökte hvila
vid deras fot, de bjödo hägn och tröst.

Då kalla drifvan ut sin mantel bredde
kring sköflad fågring stod än skogen grön
och smekte ögat, täljde hoppets saga
och stämde sinnet till uppriktig bön.

Och då med vårens sol alt åter föddes,
då björken klädde sig i doftrik skrud
och hvarje tufva vid dess stam så fager.
stod fram som ungmön klädd till älsklig brud,

hur skönt blef det ej där kring stumma jätten,
hur härlig klang ej sången ur hvar vrå,
och hvilken ifver att få hemmet trefsamt
och fint och pyntadt för sig själf, de små.

Så mången gång du dröjt på mjuka tufvan
och andats lifslust där i dunkel skog
och undrat hvad det var som hjärtat närde,
att det så hänfördt uti barmen slog,

Då klang ett kvitter som ett svar på frågan,
du oförtöfvadt glädjens ursprung fann,
den lilla fågeln hade lärt en visdom,
som skattas ringa, men ej glömmas kan.

Den hade talat till den dolda kraften,
som värkar där uti ditt eget bröst,
och hvad du saknat i ett nu du funnit:
för sorgtyngdt sinne ro och sol i höst.

Skolans id är lyckligt ändadt, frihetstimmen
vinkar skönt,
fliten såsom alltid blifvit också nu så rikt be-
lönt,
långt från stadens kvalm och vimmel flyttas
man till hemsält bo,
bäddadt djupt bland gröna löfträd i den enkla
skogens ro.

Vågen vinkar här förtroligt, blomman småler
vän om kind,
fågeln sjunger morgonhymner, sjunger än vid
kvällens vind,
bäcken sorlar, humlan surrar, löjan slår så
muntra slag —
och hvar minsta tufva sluter tusen lockande
behag.

Nej, man kan ej längre dröja, ut att dela lust
och fröjd,
ut att skörda visdomsskatter ifrån dal och sol-
krönt höjd,

tusental af skära blommor möta en vid hvarje
steg,
håfvor strödda ut att samlas, strödda ut på
mänskans väg.

Pilten höstar in ett rundligt, för sin vetskap
lyckligt fång,
och dock ej hans ifver mättas — nya möta
gång på gång,
ren portören märkbart tynger, väl är skörden
nu dock all,
nästa dag ju ock kan egnas åt ett viktigt lef-
nads skall.

Då ur närmsta furas krona flyger liten fågel
opp,
glad han svingar sig mot höjden kvittrande om
fröjd och hopp.
pilten blickar hän mot ljuset, forskande på fu-
ran ser
och en stråle skön som solens i hans blåa
öga ler.

Nej — ett fågelbo — så härligt — ej ett dy-
likt än han sett,
han kan ej af idel tjusning blicka uppå det
sig mätt —
samligen den måste ökas, det ger sporren till
nytt nit
och vid nästa vårexamen aktas högre än hans
flit.

Snart vid plundradt bo hörs fågeln sjunga dyster
sorgesång,
dagen, som nyss log så härlig, blifvit mer än
natten lång,
hvad han ägde dyrast, kärast mänskobarnet
hjärtlöst tog
och med segerns fröjd i blicken emot hemmets
lycka drog

Men långt den ystre pilten uppå sin väg ej
hann
så stannade han tveksam — en syn han ser
försann —

af bäfvan stum han stirrar — ty här mot ho-
nom går
den fagra skogens drottning med ymnigt guld-
gult hår.

„O, frukta ej, du lille,“ hörs hennes stämma
klar,
„kom, visa mig de skatter, du här dig samlat
har,
o, blygs ej, skogens drottning din ifver rätt
förstår,
jag skådat er så ofta i höst, i sol och vår“.

Förlägen träder pilten till fager ungmös rand.
och vänligt ut hon sträcker sin sammetslena
hand,
på piltens hjässa tryckes den lätt och varmt
hon ber
alt under det i vemod den väna munnen ler:

„Af kärlek har du danat, du högste, jordens
rund,
dig äga vi att tacka för alt i allan stund,

o, lär ock dem, det skönsta, du lif af alt har gett
att fullt utaf sitt hjärta förstå att akta det“.

„Lär människan att älska hvart markens min-
sta strå,
hon liksom vi så hastigt kan bort ur tiden gå,
lär henne att ej sköfla hvad evig vishet bygt,
då kunna dina väsen först lefva lugnt och trygt“.

„Och du, som ser på lifvet med sol ur ögon blå,
gå, hviska till din nästa mildt i hans öra så:
så säger skogens drottning: ej får ett kryp
förgå
för själfvisk nyck allena, det är mer värdt
ändå“,

„Och ej får mänskan härja af idel mordisk fröjd
i skapelsen, den vida, i dal, på solkrönt höjd,
ty hvad åt henne gifvits, det gafs att älskasblott —
och aktar hon ej detta, hon gafvan missför-
stått“.

Glädjestunden.

En glädjestund i tiden, snart förglömd
kanske som blomman utan tanke bruten,
har dock sin uppgift, märk, ty lifsminuten
ej plånas ut, då den till döds är dömd.

Det ädlaste du tänkt, hvad bäst du gömt
helt säkert öppet då i dagen träder,
och hjärtat, som i vänners krets sig gläder,
har rätt att yfvas, att det ej är glömdt.

Och dagar växla — flarn på stridig älf —,
tills solen dalat har för sista gången,
tills ej ditt öra fångslas mer af sången,
som gaf en bild af lifvet, af dig själf.

Dock barn de äro ju af samma släkt —
fast sorg bär en och glädje bringa andra —
ty hur de omärkt för vårt öga vandra
de båda städse dock en nyfödd väkt.

Men bland dem alla, då dit hän du ser,
där minnena sin famn emot dig breda,
inför ditt öga skall dock ljusast träda
den dag, då lifvets vårsol ännu ler.

En glädjestund i tiden, snart förglömd
kanske som blomman utan tanke bruten,
har dock sin uppgift, märk, ty lifsminuten
ej plånas ut, då den till döds är dömd.

Innehåll.

	Sid.
Inledning	3.

Naturen och lifvet.

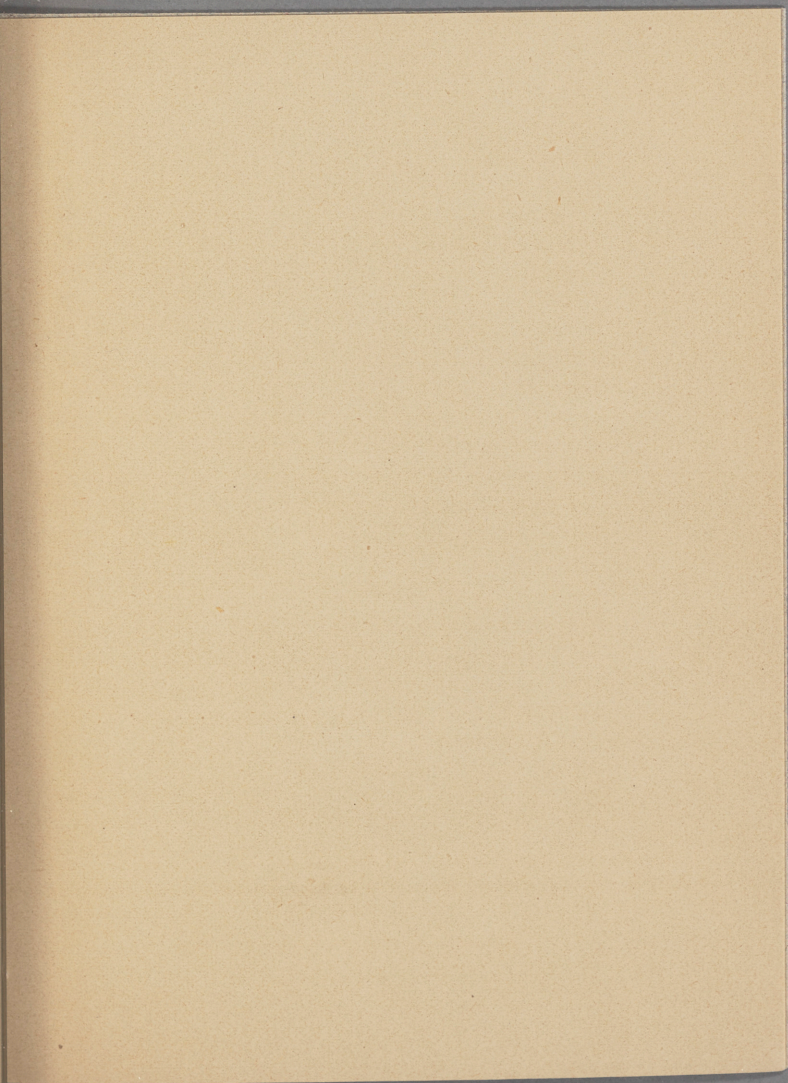
Nederlag	7.
Hvar tar han all sin glädje från?	9.
Längtan till landet	11.
Sabbat	13.
Skärgårdsfiskaren	15.
Godnatt!	17.
Lif i natten	19.
Flyktande skyar	20.
Du är mig så kär!	22.
Domnande vågor	23.
Tankar	25.
Till hafvet	26.
Ljusning	28.
Den tysta kraften	30.
Ut!	33.
Sympati	35.
Ljusets seger	37.
Död och lif	39.

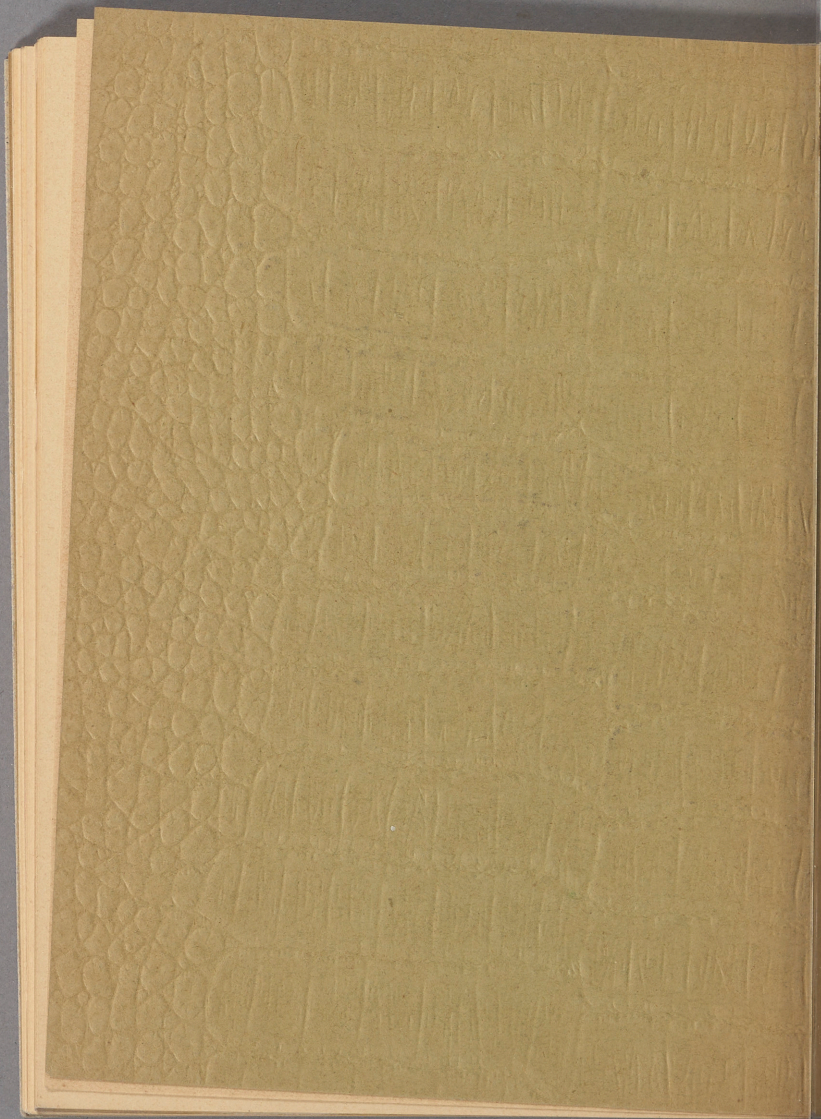
	Sid.
Det fria ordet	41.
Sveket	43.
I sommarro	46.
Det gamla och det nya	49.
Godnatt!	53.
Lifvet?	55.
Minnena	56.
Liten vän!	57.
Döm ej!	59.
Sippan	60.
Hvi detta grubbel?	61.
Finlands barn till småfåglarna	62.
Den sanna kärleken	64.
Mänskolott	66.

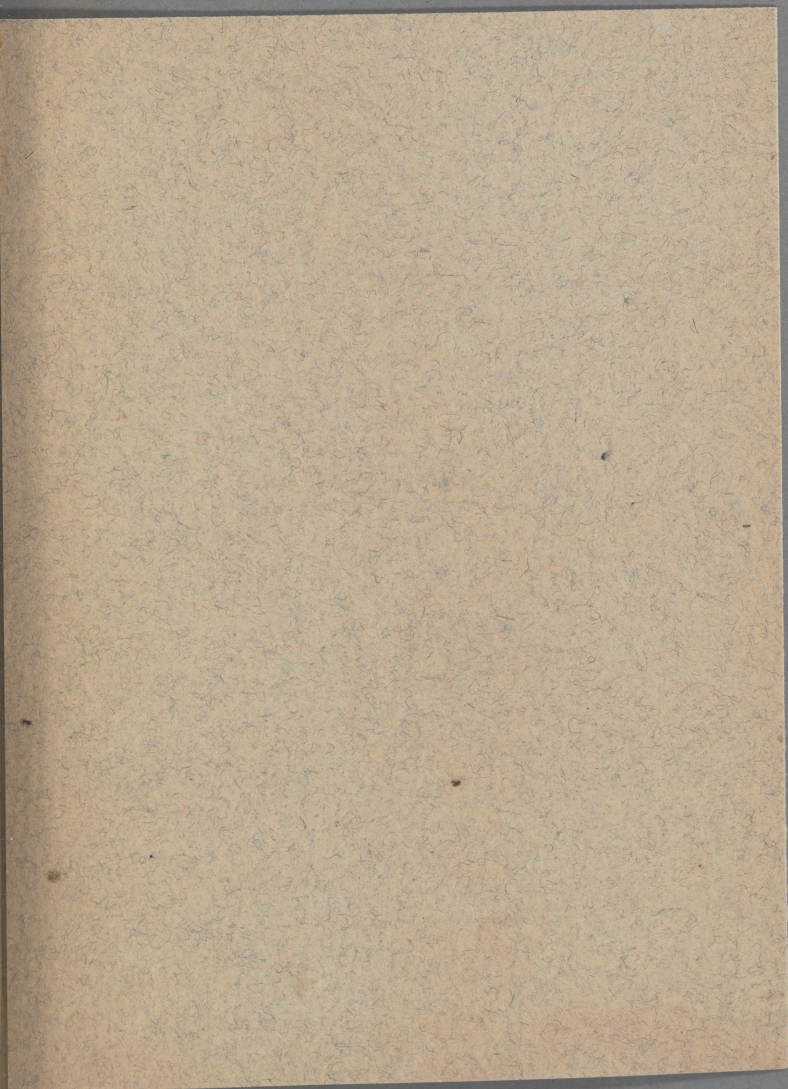
Vid särskilda tillfällen.

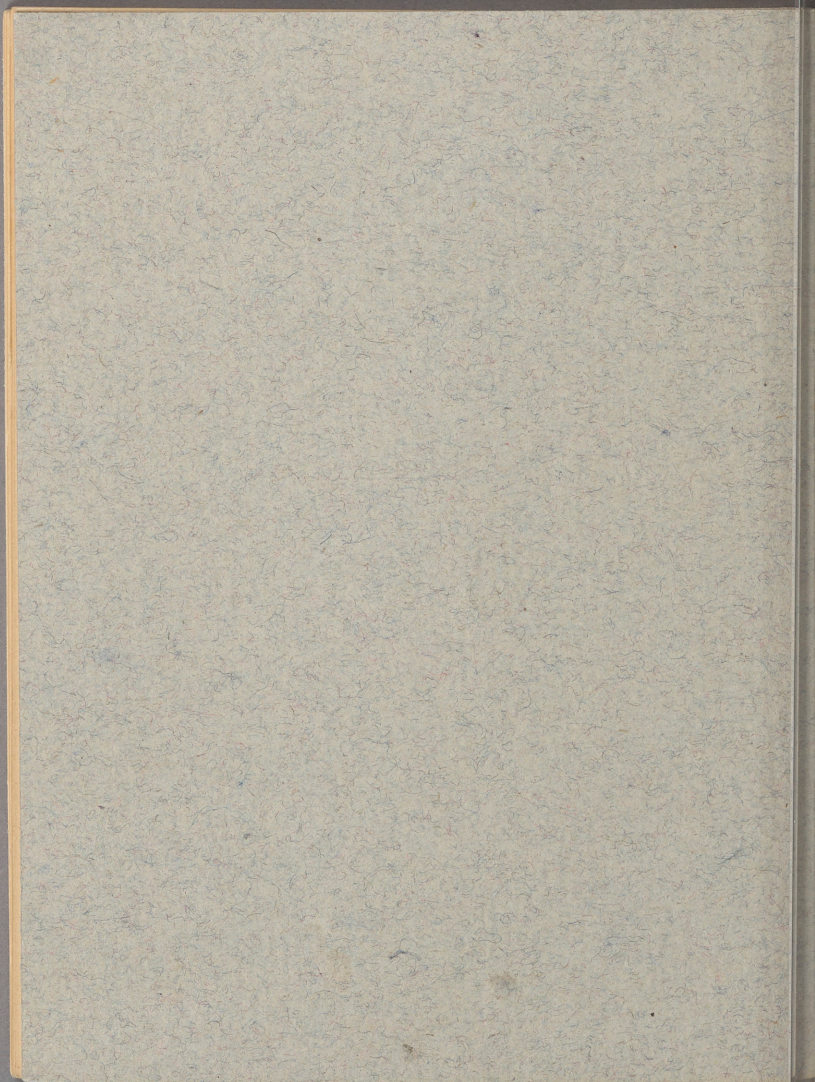
Till Zachris Topelius	71.
Till Z. Topelius	73.
Sorg	74.
En skål	76.
Skål för kvinnan	77.
Prolog	79.
Prolog	83.
Glädjestunden	91.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
								
								